

PORIBLJIVANJE NOVIH VODENIH POVRŠINA

Ogromni razmah industrijalizacije i elektrifikacije u SSSR oslanja se u velikoj mjeri na dobivanje električne energije iz novih velikih hidrocentrala. Uz te hidrocentrale često su stvorena mnoga nova jezera pa i cijela nova mora, na pr. Moskovsko more i Rbinsko more. Na mjestu nekadanjih polja, dolina i rijeka, prostiru se široke nove vodene površine, koje za ribarstvo predstavljaju naročit problem.

U njima je često gotovo potpuno nestalo onih riba, koje su bile vezane načinom života, hrane i mrijesta, uz tekuću vodu. Isto tako pokazalo se je često, da nova jezera nisu uvijek dobila sva svojstva, kojima raspolažu prirodna jezera i koja su neophodna za dobar razvoj odre-

đenih ribljih vrsta. Na pr. temperaturni režim vode u nekim novim jezerima je potpuno drugačiji nego u prirodnim jezerima. Stoga su i uslovi za razvoj riblje hrane, mrijest riba i t. d. posve drugačiji.

Sovjetski naučni radnici su dosada ove probleme već dobrim dijelom uspješno riješili i dali nove smjernice za poribljivanje i gospodarenje na novim vodenim površinama.

U FNRJ nastaju po Petogodišnjem planu također nova jezera i nove vodene površine. Kod nas još nije takoreći ni načeto pitanje ribarskog gospodarenja na tim novim površinama. Zbog toga će biti korisno, da se to pitanje uzme u rad i tom prigodom da se iskoriste bogata iskustva stečena u SSSR. (zt).

NAŠE RIBARSKÉ ZADRUGE

Rad Savsko-Dunavske ribarske zadruge u Beogradu

Savsko-dunavska ribarska zadruge u Beogradu nastala je fuzijom Dunavske i Čukaričke zadruge i Ribarskog udruženja 1946. god. Članova ima 200, o toga su ribari po zanatu samo njih 125, ostali su ili pomažući članovi ili se ribolovom bave samo povremeno, jer su nekog drugog zanimanja.

Beogradski ribari love na Dunavu od Batajničke Skele do Ritopeka, a na Savi od Kolubare do ušća Save u Dunav. Tolikom površinom ribari nisu zadovoljni, oni bi hteli da love na Dunavu uzvodno do Slankamena, jer su tamo vrlo dobre pozicije za lov i duži je teren za veliki alat.

Sa ribolovnim alatom zadruge stoji slabo. Ima svega jedan alov i jedan stari laptaš. U planu je da se naprave tri alova i dva laptaša za potrebnom flotom, jer zadruge obiluje radnom snagom. Pojedini članovi zadruge imaju samo mali alat.

Ulovljenu ribu u prvoj polovini prošle godine prodavali su preko svoje zadruge, a u drugoj polovini davali su Beogradskom ribarskom gazdinstvu 10% od ulova, ostalo su prodavali u slobodnoj prodaji po vezanim cenama. Za 1949. godinu još nije potpisan ugovor sa Ribarskim gazdinstvom, pa se još ne zna kako će se poslovati. Zadruge ima u tom pogledu svoj plan, ali ga još ne može izneti na javnost.

Ribari bi želeli da za kupone, koje dobiju za prodanu ribu po vezanim cenama, mogu više i jeftinije da dobiu ribolovna materijala. Kada se uzme u obzir da zadrugari svakog meseca ulove i prodađu tri do četiri hiljade kg ribe, tada bi zaista mogli za dobijene kupone da nabave mnogo materijala, samo cena tog materijala trebala bi da im bude pristupačnija. Tada bi oni sa mnogo više člana radili za svoju zadruge. Inače protiv rada zadruge nemaju zasada n'kakvih prigovora.

Plan proizvodnje u 1948. god. bio je ispunjen sa 95% iako je bilo mnogo poteškoća naročito u pogledu nabavke ribolovnog materijala i zakašnjanja u snabdevanju životnim namirnicama, ali ne krivicom uprave zadruge, već onih koji nisu na vreme napravili tačnu raspodelu. Za 1949. god. ribari ne znaju pod kojim će uslovima raditi — iz gore navedenog razloga. Inače i uprava i članstvo nastoje da što više usavrše i poboljšaju svoj način rada.

U prošloj godini lovilo se zadržnim alatom za zadrugu, a s'tnim alatom pojedine manje grupe zadrugara lovile su i za sebe i za zadrugu. U pogledu lova bila je 1948. godina mnogo bolja od predašnje.

Godišnja skupština bila je održana u zakazano vreme i najveći broj članova je bio prisutan. Upravi je dato najšire ovlašćenje da donosi odluke o budućem radu i predloženi plan je primljen, koji uprava prema prilikama može da prilagođuje. Na skupštini je pokazana čista dobit kroz 1948 god. od sto hiljada dinara. Ta je svota podeljena na zdravstveni i rezervni fond. Zadruge misli da tokom vremena kupi jednu zgradu za sklonište starih i iznemoglih ribara. Na skupštini je po drugi put biran za predsednika drug Leopold Mlakar, a za potpredsednika je izabran Ljubomir Jovanović. Još je izabrano sedam članova uprave i tri člana finansijske kontrole. Zadruge ima svoga stalno plaćenog sekretara, i isto tako i blagajnika uz honorarnog knjigovođu.

Sednice uprave održavaju se redovno dva puta mesečno. Članstvo redovno posećuje zadržne prostorije svake nedelje. Za naročito važna pitanja sazivaju se radne konferencije celokupnog članstva. Sindikat se isto tako redovno sastaje.

Od inventara zadruge ima svoj dom na Dunavu u kome su kancelarija i čitaonica dobro snabdevene. Uz dom se nalazi i magazin ribolovnog alata. Od inventara ima svoju veliku tikvaru, dva motora, nekoliko velikih barki i inventar za četiri prodavnice ribe. Prodavnice su na beogradskim pijacama i date su pod zakup Odeljenju trgovine i snabdevanja IONO grada Beograda. Ribolovni inventar već je napred pomenut. Ribnjaka zadruge nema. Love samo na Dunavu i Savi.

Svoje izdatke pokriva zadruge sa 6% marže od ribe, i davanjem motora pod kiriju u vremenu kada joj motori nisu potrebni.

Kako mnoge druge ribarske zadruge tako i ova nema ribarskog podmlatka. 60% članova stariji su od pedeset godina. Manje od trideset godina imaju svega dva člana.

Nažalost ustanovljeno je da se riba u Dunavu i Savi mnogo uništava eksplozivom, i to najviše od strane stanovnika po selima uz ove dve reke. Iako su krivci bili nekoliko puta prijavljeni, dosada nisu bili kažnjavani. Novi

ribolovni zakon za NR Srbiju trebaće da povede više računa o sprečavanju lova ribe tim nedozvoljenim sredstvom. Na uništavanju ribe mnogo deluju razni fabrički otrovi, koji odlaze u rečne vode iz velikih fabrika u okolini Beograda.

Iako na Dunavu i Savi lovi vrlo velik broj pecača nije poznat nikakav incident između njih i članova zadruga. Štaviše, može se kazati da između pecača-sportista i profesionalnih ribara vlada potpuna harmonija.

Zadruga kao organizacija nije sudelovala na spasavanju ribljeg mlađa, ali članovi zadruga kao pojedinci bili su vrlo aktivni u spasavanju mlađa nakon poplave. Kofama su lovili mlađ u kubovima i bacali ih u Dunav.

Sindikalni rad ove zadruga redovno se odvija. Održavaju se redovni sastanci, koji se obično svršavaju ponekim predavanjem iz ribarske prakse. Ribari tim načinom prenose svoja iskustva ribolova na ceo kolektiv.

Što se tiče živežnih namirnica ribari bi želeli da se tome pitanju posveti veća pažnja s obzirom što oni katkada ostaju po dva i više dana na vodi, pa bi namirnice trebali na vreme unapred da dobivaju. Isto tako njihova je želja da dobiju više tekstila na kupone po vezanim cenama. Dosada su za jednu grupu od 70 članova dobili svega šesnaest pari gumenih čizama. Potrebe su mnogo veće.

Što se tiče frontovskog dobrovoljnog rada, članovi su kao pojedinci bili vrlo aktivni u zajednici sa osnovnim

frontovskim organizacijama svojih rajona. Zadruga kao celina nije bila nigde angažovana, jer nije bilo prilike za takav posao.

Zadruga ne imajući na početku prošle radne godine dovoljno finansijskih sredstava, bila je prisiljena podići zajam kod Državne investicione banke u visini od 120.000 dinara. Sada je taj dug smanjen na polovinu.

Među zadrugarima ima dosta interesa za časopis »RIBARSTVO JUGOSLAVIJE«. Ima oko četrdeset pretplatnika. Kada bi svi članovi bili pismeni, moguće da bi se i list više čitao. Nepismenih ima među članovima. Pretplatnika na list bilo bi više, kada bi list češće izlazio. Neki su očustali da se pretplate, jer su videli da list izlazi sa zakašnjenjem. (List će odsad izlaziti redovito mesečno-Uredništvo). Što se tiče sadržaja lista želeli bi da on ima više praktična gradiva, n. pr. o gajenju ribe, konzerviranju ribe, načinima lova i slično. Neki vole da čitaju naučni sadržaj na popularan način iznet. Želeli bi da čitaju praktične knjige iz ribarstva.

Bile su predložene utakmice sa drugim zadrugama, ali to nije uspelo, pa su se članovi takmičili između sebe u ribolovu. Inače želja je članova ove zadruga da što više učine na unapređenju ribolova, ali žele da ih i narodne vlasti u tome što izdašnije pomognu racionalnijom podelom materijala za alat, čamce, obuću, odeću i živežne namirnice.

Ante Tadić

Razvitak i rad Zagrebačkog ribarskog društva

Zagrebačko ribarsko društvo razvilo je u godinama 1946., 1947. i 1948. vrlo uspješan rad na vodama, koje su mu dane na iskorištavanje.

U godini 1946. nasadeno je 1075 kilograma, t. j. oko 7200 komada šaranskog mlađa u stare jame kod kolnog mosta u Zagrebu, Piškurov Jarak, Krapinu i u Savski rukav Jagodišće. U istoj godini nasadeno je oko 8000 komada mlađa američanske pastrve u donji tok pastrvskih potoka Bregana i Gradna.

U godini 1947. nasadeno je u pastrvske potoke Bregana i Gradna oko 13000 komada mlađa što domaće potočne pastrve, što američanske pastrve.

U godini 1948. nasadeno je u pastrvske potoke: Bregana, Gradna, Bistrac, Rakovica, Bidrovec, Trnava, Kupčina i Slapnica oko 68.500 komada mlađa potočne pastrve.

U Savu kod utoka potoka Bregane i Gradne, desna obala nasadeno je 1070 komada mlađa, glavatice-mladice.

U Savski rukav Crnoškolsko kod Zagreba nasadeno su gnijezda sa oko 150.000 komada ikara smuđa.

Predviđeno je bilo, da se u toku 1948. godine u stare Savske rukave nasadi oko 600 kilograma mlađa šarana i linjaka te oko 600 kilograma mlađa soma (Silurus glanis). Društvo je u svom proračunu za 1948. godinu bilo osiguralo svotu za ovaj mlađ te ga naručilo kod Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo NR Hrvatske, ali se mlađ zbog nastalih nepredviđenih tehničkih poteškoća nije mogao dobiti, pak je to odgođeno za proljeće 1949. godine. Tada će se nasaditi oko 1000 kilograma mlađa linjaka u Savske rukave, Krapinu i Sutlu. Ovaj mlađ je već osiguran i plaćen. Sa ovim mladem linjaka će se u velikoj mjeri napučiti svi Savski rukavi i jame, te Krapina i Sutla, što će se u idućim godinama izraziti kod ribolova dobrim rezultatima.

Društvo ima svoje vlastito ribogojilište na potoku Gradni kod Samobora, koje se sastoji od jednokatne kuće,

te zemljišta sa 8 ribnjaka od ukupne površine oko 2,5 rali. Na tom ribogojilištu društvo sada othranjuje oko 25.000 komada mlađa američanske pastrve iz godine 1948. sa namjerom da ju u 1949. godini stavi na tržište za prehranu.

Društvo je na svim, njemu povjerenim vodama uspostavilo čuvarsku službu i to: u 1946. godini sa 5 čuvara, u 1947. godini sa 1 nadčuvarom i 7 čuvara, a u 1948. godini sa 1 nadčuvarom i 10 čuvara. Ova je čuvarska služba imala vidnih uspjeha, tako da je u 1947. godini stiglo 128 prijava, a u godini 1948. 165 prijava protiv krivolovaca i prekršitelja ribolovno zaštitnih propisa, između toga više prijava protiv lica, koja su uništavala ribu eksplozivom.

Društvo također ima svoje vlastitu malu stručnu knjižicu, koja stoji na raspolaganju članovima.

U godini 1946. izdalo je društvo za poribljavanje, te pogon i uzdržavanje ribogojilišta 112.669.— dinara, a za čuvarsku službu 22.500.— dinara, u 1947. godini za poribljavanje i uzdržavanje te pogon ribogojilišta 78.043.— dinara, a za čuvarsku službu 52.065.— dinara. Za pogon i uzdržavanje ribogojilišta, te poribljavanje svih voda, koje ima na iskorištavanje, izdalo je društvo u 1948. godini do kraja mjeseca studenoga iznos od 135.402.— dinara, a za čuvarsku službu na tim vodama u istom razdoblju 81.084.— dinara.

Kako društvo osim godišnje članarine svojih članova nema nikakvih drugih redovitih prihoda, niti novčanih rezervi, ono izdatke oko poribljavanja i čuvanja ribarskih revira i odjeljaka podmiruje isključivo iz uplaćenih članarina, dok sve zamašne poslove rukovodstva i administracije vrše društveni članovi, odnosno njegovi odbornici dobrovoljno i bez nagrade.

Društvo je u godini 1948. imalo 984 redovita člana i 60 članova omladinaca.